

Я досліджую світ

ФОРМИ ЗЕМНОЇ ПОВЕРХНІ

Поверхня землі дуже різноманітна за формою. В Україні є високі гори, мальовничі долини, розлогі рівнини і скелясті каньйони. Під поверхнею землі трапляються великі порожнини — печери.

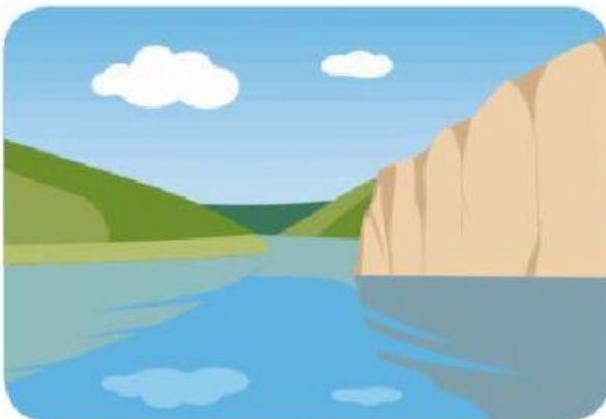
Розгляньте малюнки і скажіть, які форми земної поверхні на них зображено.

Гори Карпати

Долина нарцисів

Дністровський каньйон

Печера «Оптимістична»

Всі підвищення чи пониження земної поверхні називають формами поверхні землі.

Основними формами земної поверхні є гори і рівнини.

Гори

Ділянки земної поверхні, дуже підняті над рівниною.

Гора, як і горб, має будову.

(Горб — це узвишся на поверхні рівнини. Горби бувають різної висоти — від 10 до 200 м.)

Вершина - це найвища частина гори.

Підніжжя - це найнижча частина гори.

Схил - частина гори між підніжжям та вершиною.

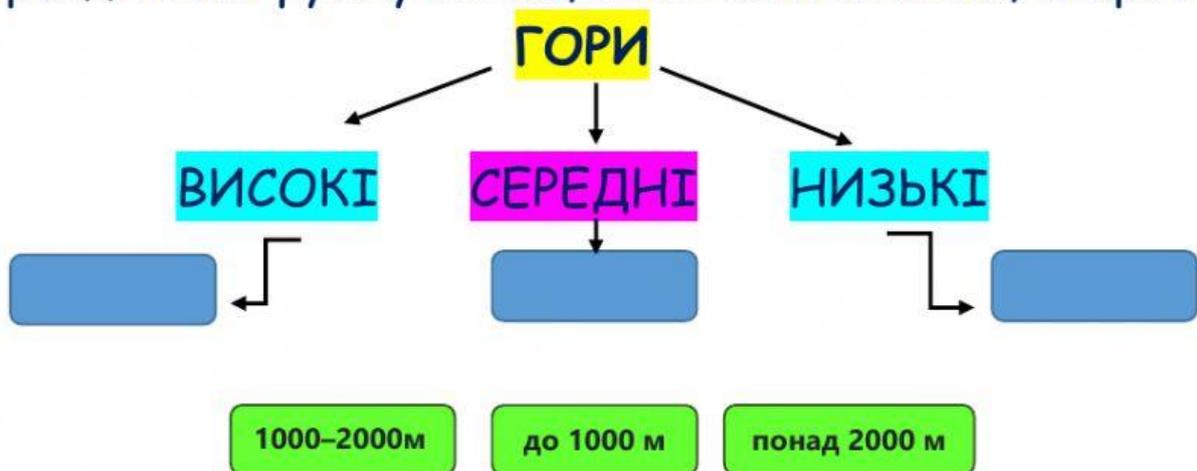
Поодинокі гори трапляються рідко. Частіше це гірські масиви, що тягнуться на багато кілометрів кількома рядами. Кожен такий ряд називається хребтом. Між

гірськими хребтами лежать долини. По них течуть бурхливі гірські річки. Якщо гори високі, то їх вершини вкриті льодовиками, снігами. На схилах гір ростуть ліси, є луки. У лісах живуть олені, лосі, вовки, лисиці, дикі свині, різні птахи, комахи. На луках випасають свійських тварин. Біля підніжжя гір насаджують сади, вирощують виноградники.

У горах чисте повітря, багато невеликих річок, цілющих джерел. Біля них селяться люди, будують санаторії, будинки відпочинку. Гірські краєвиди дуже привабливі.

Здається, що гори вічні й не змінюються. Але це не так. Насправді вони руйнуються, стають нижчими, старіють.

Рівнини

Великі простори суші з майже рівною поверхнею, на яких зустрічаються горби, яри.

Здавна люди селились на рівнинах. На рівнинній поверхні зручно прокладати дороги, залізниці, будувати будинки. На рівнинах добре вирощувати пшеницю, кукурудзу, рис, картоплю, насаджувати сади.

Підвищення на рівнині називають горбом.

Від танення снігу, весняних вод, літніх дощів збирається багато води. На рівній поверхні вода швидко просочується у землю. А по схилах горбів, похилій місцевості вода стікає струмками. На місці струмків утворюються невеликі борозенки. Особливо їх багато на пухких землях. Але минає час, і маленькі борозенки перетворюються на великі і глибокі, з крутими схилами заглиблення, що називають ярами. Яри руйнують дороги, поля. На таких полях неможливо працювати тракторам, комбайнам. Вода, яка стікає в яри, вимиває з ґрунту поживні речовини. Знижується урожайність. Щоб такого не трапилось, похилі місцевості, орють впоперек схилів, щоб яри не збільшувались, на їхніх схилах садять дерева, висівають трави. Ці рослини укріплюють землі. Коли яри заростають рослинами, вони поступово перетворюються в балки.

Рівнини мають своє позначення на карті. На фізичній карті рівнини позначаються зеленим кольором; височини - рівнини з горбистою або хвилястою поверхнею. Вони мають жовтуватий колір. На території України є багато височин. Це - Волинська, Приазовська, Придніпровська височини. Гори позначені коричневим

